

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2024

Gmina Opinogóra Górna

I. Wstęp

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399, z późn. zm.) jednym z zadań gminy jest opracowanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Zgodnie z art. 9tb ww. ustawy, Wójt Gminy sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującą w szczególności:

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 4) liczbę mieszkańców;
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy;
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno - biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 8) uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych;
- 9) masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

II. Zagadnienia ogólne

Od 1 lipca 2013 roku obowiązek odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości i ich zagospodarowania należy do gminy. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, firmę odbierającą odpady należy wybrać zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych. W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. obowiązywała umowa nr RIOŚ.Z.272.18.2023 zawarta w dniu 6 grudnia 2023 r. z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie z siedzibą przy ul. Gostkowskiej 83, 06-400 Ciechanów. Umowa została zawarta w wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy Opinogóra Górna pochodzących z nieruchomości zamieszkałych. Gmina rozlicza się z firmą na podstawie masy odpadów, jakie zostały przekazane do przetworzenia i jednostkowej stawki.

Zgodnie z ustawą o odpadach przez odpady komunalne rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, w szczególności niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i odpady selektywnie zebrane:

- 1) z gospodarstw domowych, w tym papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, drewno, tekstylia, opakowania, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory oraz odpady wielkogabarytowe, w tym materace i meble, oraz
- 2) ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, jeżeli odpady te są podobne pod względem charakteru i składu do odpadów z gospodarstw domowych.

Odpady komunalne nie obejmują odpadów z produkcji, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, w tym osadów ściekowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

W Gminie Opinogóra Górna systemem gospodarki odpadami komunalnymi objęto wyłącznie nieruchomości zamieszkałe.

W dniu 6 września 2019 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która wprowadziła szereg istotnych zmian, mających bardzo duży wpływ na funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Wszyscy mieszkańcy mają obowiązek selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Nie ma już możliwości wyboru pomiędzy odpadami zbieranymi w sposób selektywny a odpadami zbieranymi w sposób nieselektywny. W wyniku wprowadzonych zmian samorządy zostały zobligowane do dostosowania uchwał kształtujących system gospodarki odpadami komunalnymi.

System gospodarowania na terenie gminy funkcjonuje w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Uchwał Nr XV/94/2020 Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia 5 marca 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów;
- 2) Uchwałą Nr XVIII/122/2020 Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia 30 czerwca 2020 r. zmieniającą uchwałę nr XV/94/2020 Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia 5 marca 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów;
- 3) Uchwałą Nr XV/97/2020 z dnia 5 marca 2020 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 4) Uchwałą Nr XV/96/2020 Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia 5 marca 2020 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Opinogóra Górna;
- 5) Uchwałą Nr XXXIV/225/2021 Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia 10 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 6) Uchwałą Nr XVIII/121/2020 Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Opinogóra Górna;
- 7) Uchwałą Nr XLVIII/322/2023 Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie zmiany uchwały nr XVIII/121/2020 Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Opinogóra Górna;
- 8) Uchwałą Nr XLIX/335/2023 Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia 15 marca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały nr XVIII/121/2020 Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Opinogóra Górna.

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Instalacja w Woli Pawłowskiej w 2016 roku otrzymała status Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK), obecnie jest to instalacja komunalna. Na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579), z dniem 6 września 2019 r. straciła moc podjęta przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w dniu 22 stycznia 2019 r. uchwała nr 4/19 w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2019 r. poz. 1462 i 4068). Ponadto został zniesiony podział województwa na regiony gospodarki odpadami, a regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych stały się instalacjami komunalnymi. Wobec powyższego Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Woli Pawłowskiej, uzyskała status instalacji komunalnej. Instalacja Przetwarzania w Woli Pawłowskiej pracuje w systemie mechaniczno- biologicznym (MBP). Trafiają do niej odpady z kilku gmin regionu ciechanowskiego, w tym z gminy Opinogóra Górna.

Instalacja do mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów, składa się z:

- 1) części mechanicznej - o całkowitej mocy przerobowej (praca w systemie dwuzmianowym) 55 000,00 Mg/rok, w której mogą być prowadzone procesy:
 - a) mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, oznaczonych kodem 20 03 01 (wariant I) - w ilości 50 000 Mg/rok,
 - b) mechanicznego przetwarzania odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki, oznaczonych kodami z podgrupy 15 01 i 20 01 (wariant II) - w ilości 5 000,00 Mg/rok;
- 2) części biologicznej - o całkowitej mocy przerobowej 24 000,00 Mg/rok, w której prowadzony jest proces biologicznego przetwarzania frakcji o wielkości 0-80 mm (tzw. frakcji podsitowej, oznaczonej kodem 19 12 12), wydzielonej ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych (wariant I) w ilości do 24 000,00 Mg/rok.

Na terenie gminy Opinogóra Górna funkcjonuje system zagospodarowania odpadów biodegradowalnych „u źródła”- tj. poddanie ich kompostowaniu. W 2024 r. na terenie gminy było zadeklarowanych 874 kompostowników. Z badań wynika, że w 2024 r. do kompostowników na terenie gminy trafiło 516,534 Mg odpadów biodegradowalnych o kodzie 20 02 01.

Gmina Opinogóra Górna jest gminą wiejską o rozproszonej zabudowie, z przeważającą zabudową jednorodzinną. Daje to duży potencjał na zagospodarowanie odpadów biodegradowalnych w przydomowych kompostownikach. W kolejnych latach należy rozwijać ten kierunek poprzez zwiększanie świadomości mieszkańców o zaletach kompostowania oraz zachęcanie mieszkańców oddających odpady BIO firmie zbierającej do tworzenia kompostowników.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarką odpadami komunalnymi na terenie gminy Opinogóra Górna

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wymaga doinwestowania w dodatkową infrastrukturę taką jak waga czy wyposażenie w dodatkowe pojemniki, w tym kontenery na odzież i tekstylia.

3. Koszty obsługi systemu w okresie 01.01.2024 r. - 31.12.2024 r.

Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – 1 348 931,80 zł.

Wydatki poniesione na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi – 1 607 933,65 zł.

4. Liczba właścicieli nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, stan na 31.12.2024 r.

1.	Liczba ludności – osoby zameldowane	5857
2.	Ilość aktywnych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	1629
3.	Liczba mieszkańców wg złożonych deklaracji	5013

Na dzień 31 grudnia 2024 r. zameldowanych było 5857 mieszkańców na terenie gminy Opinogóra Górna. Zadeklarowana przez właścicieli nieruchomości liczba osób zamieszkujących nieruchomości położone na terenie gminy wynosiła 5013 mieszkańców. Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych, a wykazanych w złożonych deklaracjach wynika m.in. z braku zgłaszania zmiany adresu zameldowania przy wyprowadzaniu się mieszkańców oraz faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego zamieszkania przez uczniów i studentów. Podobna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, którzy ze względu na wykonywaną pracę migrują poza terenem gminy. Na bieżąco prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzanie ich ze stanem faktycznym.

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli stosownych umów.

W 2024 r. podjęto kontrole właścicieli nieruchomości niezobowiązanych do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy. Do 31.12.2024 r. nie zastosowano przez Wójta Gminy Opinogóra Górna działań, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

6. Ilość odpadów komunalnych odebranych w 2024 roku z terenu gminy Opinogóra Górna

Z terenu gminy Opinogóra Górna w 2024 r. odebrano następujące ilości odpadów komunalnych:

1) z nieruchomości zamieszkałych:

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
------------------------------------	---------------------------------------	--

20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	153,0600
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	97,5600
20 01 39	Tworzywa sztuczne	80,4200
15 01 07	Opakowania ze szkła	99,0600
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	901,8400
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	4,9400
20 01 01	Papier i tektura	29,9200
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	7,9000
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	9,6200
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny – popioły z palenisk domowych	33,4800
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	9,2800
16 01 03	Zużyte opony	14,5600
	RAZEM	1 441,640

2) z nieruchomości niezamieszkałych:

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	2,1600
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,5400
15 01 07	Opakowania ze szkła	1,1800
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	143,7200
20 01 01	Papier i tektura	7,5200
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	9,5400
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	3,6200
	RAZEM	168,2800

3) z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Opinogórze Górnej:

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów
------------------------	---------------------------------------	-------------------------

komunalnych		komunalnych [Mg]
16 01 03	Zużyte opony	0,5300
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	4,6500
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,3800
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,3000
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	5,5400
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0190
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,1200
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,1000
	RAZEM	11,6390

Z terenu gminy Opinogóra Górna w 2024 r. odebrano 1045,560 Mg niesegregowanych odpadów komunalnych, które zostały przekazane do instalacji w Woli Pawłowskiej i poddane segregacji. Z całego strumienia odpadów wyodrębniono 363,8400 Mg odpadów, które przekazano do składowania.

7. Osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych i ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz poziom składowania.

W roku 2024 osiągnięto poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w wysokości 46,31 %. Zgodnie z art. 3b ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku gminy są zobowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 45 % wagowo – za rok 2024.

Przy obliczaniu poziomu do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych zaliczono odpady komunalne poddane recyklingowi „u źródła”- poddane kompostowaniu. W 2024 r. na terenie gminy Opinogóra Górna było zadeklarowanych 874 kompostowników przez właścicieli nieruchomości jednorodzinnych. Do Urzędu Opinogóra Górna wpłynęło wypełnionych 112 ankiet dotyczących ilości odpadów biodegradowalnych. Wynika z nich, że do kompostowania przekazano 66,1700 Mg odpadów biodegradowalnych, co daje średnią ilość odpadów biodegradowalnych w kompostowniku 0,5910 Mg. To oznacza, że do 874 kompostowników trafiło 516,5340 Mg odpadów biodegradowalnych o kodzie 20 02 01.

Osiągnięty został także poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w wysokości 15,18 % w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w roku 1995, zgodnie z wymogami art. 3c ustawy o utrzymaniu czystości

i porządku gmina zobowiązana jest do ograniczenia w 2024 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Poziom składowania odpadów komunalnych w 2024 r. wyniósł 25,02 %, który oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do składowania do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Poziom ten nie może przekroczyć 30% wagowo rocznie – za każdy rok w latach 2025–2029.

8. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

W 2024 r. przekazano 0,0190 Mg odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy do termicznego przekształcania. Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy wynosi 0,0012 %.

9. Punkt Selektywnego Zbierania odpadów komunalnych PSZOK

W myśl art. 3 ust 2 pkt 6 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do zadań gminy należy tworzenie punktu selektywnego zbierania odpadów w sposób umożliwiający łatwy dostęp do wszystkich mieszkańców gminy. Na terenie gminy Opinogóra Górna funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, do którego mieszkańcy w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogą dostarczyć odpady komunalne (zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory inne niż przemysłowe i rolnicze, przeterminowane leki i opakowania po lekach, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, drewno, szkło i opakowania ze szkła, tworzywa sztuczne typu PET, plastik przemysłowo-gospodarczy, zużyte opony samochodów osobowych, odpady wielkogabarytowe, papier i tektura, metale, odpady budowlane i rozbiórkowe w postaci czystego gruzu pochodzące z prowadzenia drobnych prac niewymagających od starosty pozwolenia na budowę oraz zgłoszenia zamiaru budowy lub wykonania robót, popiół pochodzący z palenisk domowych, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, odzież, tekstylia, odpady niebezpieczne, przeterminowane chemikalia i opakowania po chemikaliach, bioodpady).

PSZOK w Opinogórze Górnej mieści się przy ul. C. K. Norwida 5, na terenie oczyszczalni ścieków. Odpady przyjmowane są od właścicieli nieruchomości, którzy złożyli deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Do PSZOK przyjmowane są wyłącznie odpady dostarczane w sposób selektywnie zebrany.

IV. Wnioski

Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gminy Opinogóra Górna działa zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W 2024 r. Gmina Opinogóra Górna osiągnęła ustawowo wymagane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz uzyskała wystarczający poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Zadaniem Gminy Opinogóra Górna na następne lata będzie podejmowanie działań mających na celu wywiązywanie się z obowiązków ustawowych, m.in. osiągnięcie wymaganych poziomów przygotowania i recyklingu odpadów, poziomów składowania, np. poprzez uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym prowadzenie akcji edukacyjnych w szkołach.

Wójt
Piotr Czyżyk

Sporządziła: Emilia Morawska